

Euroopa Liit tekitab sauelastes emotsioone

Euroopa Liiduga ühinemise rahvahääletuse eelhääletus toimus Saue nagu mujalgi Eestis esmaspäevast kolmapäevani. Saueelased olid varmad oma valimisõigust kasutama, sest lehe trükkimineku ajaks, seega siis teisipäeva õhtuks, käis kahe eelhääletuse päeva vältel oma suhtumist Euroopa Liitu väljendamas 682 linnakodanikku, mis tegi sel hetkel valimisprotsendiks 16,9. Ilmselt suurenes eelhääletusel osalenute protsent kolmapäeval veelgi. Teisipäeval toimus aga Saue Gümnaasiumi aulas **rahvakoosolek Otsusta Eesti tulevik!**, mis oli Saue toimunud teavituskampaania viimaseid üritusi. Kooli aulasse kogunes Saue kohta ohtralt linnakodanikke, kindlasti oli neid rohkem kui poolteistsada. Ka pole aula seinad ilmselt tükk aega näinud sedavõrd esinduslikku poliitikute koosseisu – parlamendisaadikud **Siim Kallas** Reformierakonnast, **Liina Tõnisson** Keskerakonnast, **Andres Tarand** Mõõdukatest, **Tunne Kelam** Isamaaliidust, endine riigikogulane **Jaan Põör** Rahvaliidust ja saalistki avaldati imestust, miks lubatud Res Publica esindajat rahvakoosolekule ei tulnud.

Propagandat on enam kui argumentatsiooni

Koosoleku avasõnad ütelnud Saue linnapea **Jaan Moks** rõhutas, et peamine on väljendada oma seisukohta ja kindlasti minna hääletama. Oma terasõnavõttus ütles

Harju maavanem **Orm Valtson**, et rahva ette on tulnud need poliitikud, keda ka sauelased on valinud just Harjumaalt endid esindama Riigikogusse. Seega tasub nende arvamusi tõsiselt võtta. Ilmselt tunnetades saali ootusi, ei teinud tippoliitikud pikki sissejuhatavaid sõnavõtte. Ühiselt kinnitati, et sauelaste küsimustele vastajate seas ei teki vaidlusi Euroopa Liiduga ühinemise mõistlikkuse osas. Siim Kallas rõhutas, et kui rahvad tegutsevad ühiselt, siis läheb neil ikka paremini kui üksinda. Liina Tõnisson lisas, et kuigi Keskerakonna kongressil tuli paljudele, sealhulgas ka temale üllatusena eitav suhtumine ELi, siis tänaseks on ühinemist pooldava info üleküllus muutunud liiga pealetükkivaks. Tõnissoni sõnul ei vähenda aga liitumine Euroopa Liiduga Eesti iseseisvust märgataval määral. Andres Tarand lisas talle omasel muhedal moel mõned mõõdukad seisukohad, millest vast toonitada võiks ca 10% lisandumine Eesti riigi eelarvele Euroopa Liidu vahendite arvelt.

Euroopa Liit tugineb ühisele kultuuripärandile

Seejärel said sõna küsimusi esitama kibelevad sauelased. Pensionäride poole pealt tuli küsimus, kui palju suureneb pension järgmisel, ka ülejäämisel aastal siis, kui Eesti liitub Euroopa Liiduga. Keskealiseid inimesi huvitas, kas liitu-

Rahvakoosoleku **Otsusta Eesti tulevik!** vastajatena olid kooli aulas Eesti tuntumad poliitikud **Siim Kallas**, **Liina Tõnisson**, **Andres Tarand**, **Tunne Kelam** ning **Jaan Põör**.

mise järel hakkavad maksud Eestis alanema. Siin tekkiski Liina Tõnissoni sõnul vastandlik olukord, sest kui alaneksid maksud, siis ei saaks ka pensione tõsta. Nimelt makstakse ju pensione riigile laekuvatest maksudest. Euroopa Liit on pööranud olulist tähelepanu sotsiaalprobleemidele ja neid probleeme sätestab Euroopa sotsiaalharta. Liikmesriikidele ei kirjutata konkreetselt ette nende sotsiaalpoliitikat, küll aga ei saa euroopalik mõtelaad jätta vähemkindlustatuid unarusse. Emotsionaalselt tutvustas eakam proua oma 12 teesist koosnevat Eesti rahva ajalookäiku, tundes seejuures muret kristlike väärtuste võimaliku kadumise pärast Eesti liitumisel Euroopa Liiduga. Tunne Kelami sõnul on see *kurjuse jõudude* probleem talle tuttav kirjutiste kaudu mitmetes maakonnalehtes. Siiski tuleb Kelami arvates meenutada, et EL rajaneb eelkõige Euroopa riikide kultuuri ühisosale, mis on eelkõige kristlik kultuur. Jälle üks hirm või oht maha võetud – nii võiks probleemiasetust sõnastada.

Emotsioonid viitavad probleemi olulisusele

Mida edasi rahvakoosolek arenes, seda enam tahtsid saalisolijad küsida ja poliitikud aina pikemalt ning põhjalikumalt vastata. Küsimata kibelevaid püüdsid juba korraga rääkima hakata. Kohati püüdis

üks sauelastele tuttav teatraal poliitikuid sõnadega rünnata, viidates mõne poliitiku kunagi täitmata jäänud lubadustele keskmise palga tõusu osas. „Ma ei saa teie juttu uskuda!“ oli väide ja hetk hiljem lõi mees sobimatult tooli jalaga, sest ei saanud enam sõna. Keegi härrasmees tõusis püsti ja nimetas poliitikuid kurjategijateks, kes põhiseadust eirates Eesti iseseisvust maha müüa tahtvat. Talle püüti poliitikute leeri poolt ühiste jõududega selgitada, et rahvaküsitlus just selleks ongi, et rahva seisukohta põhiseaduse muutmise osas välja selgitada. Seega parim viis on ikka minna valimiskastid juurde, tõdedi. Tõusetus küsimus naiste ja meeste võrdõiguslikkusest ELis ja mis saab selles valdkonnas pärast ühinemist Eestis. Kallase sõnul tuleb muuhulgas ka Euroopa Liidu mõjul võrdõiguslikkusele pöörata enam tähelepanu ja ilmselt võetakse asjakohane seadus veel sellel aastal Riigikogus vastu. Ei jäänud tulemata ka poliitikute omavahelised väikesed nükked – Liina Tõnissoni arvates oli niisugust asja ennustades Siim Kallas erakordselt optimistlik. Teisedki vastajad püüdsid rõhutada oma erakondade erisusi teistest. Siiski käis see suhteliselt sõbralikult. Koosolekut juhatanud linnavalitsuse nõuniku **Ene Kuke** sõnul lepitati nii küsijate kui vastajate vahel viiki.

Juhan Hindov

Parimate küsimuste esitajatele jaotati Euroopa Liidu teemalisi meeneid. Liina Tõnisson ulatamas suveniiri võrdõiguslikkust puudutavad küsimust esitanud Maie Särakule.

Toimetaja veerg

Häiriv tulevik

Linnavalitsust häirib eeldõige see võimalik väljavaade tulevikuks, et Saue linna rahakott võib järgmisel aastal olla oluliselt kõhnem kui sel aastal. Täna on muude suursündmuste taustal võib-olla kohatu rääkida kolme kuu pärast linnale laekuma hakkavast rahasummast. Arutavad ju paljud Eesti rahva saatuse ja jätkusuutlikkuse üle Euroopa Liidus või väljaspool seda. Saue lapsed suhtusid rahvahäälletusse üsna tõsiselt. Nimelt käis eelhäälletuse kolme päeva jooksul oma suhtumist ELi väljendamas enam kui 27% valimisõiguslikest linnakodanikest. Hoolumata rahvahäälletuse tulemusest peab aga linnavalitsus esitama volikogule 2004. aasta eelarvekava, kus prioriteediks on lasteaiade juurdeehituse rajamine. Iga ehitus on kallis, iga aastaga ehitushinnad aina tõusevad. Täna seisuga aga riik pehmelt öeldes nõõgib kohalikele omavalitsusi just rahalises plaanis.

Tulumaksu määra ümberkorraldamise- ga kaasneb laias laastus see, et Saue linna järgmise aasta eelarve maht jääb praktiliselt samale tasemele mis 2003. aastal. Kohalik omavalitsus saab teatavasti oma eelarve põhilise katte üksikisiku tulumaksust, praeguse seisuga siis 56% Saue elanike tulumaksust. Teatavasti katvateb valitsus vähendada järgmisel aastal üksikisiku tulumaksu määra 26lt protsendilt 24le, samas tõstes maksu- vaba miinimumi määra 1000lt kroonilt kuus 1400 kroonini. Loogiline, et riigile laekuv üksikisiku tulumaks ja sellest kohalikele omavalitsustele, ka Saue linnale eraldatav summa jääb oluliselt väiksemaks. Riik ehk täpsemini Vabariigi Valitsus on lubanud vähemasti esialgu puudu jääva vahesumma kohalikele omavalitsustele kompenseerida toetusfondi kaudu. Tallinna ümber asuvaid kohalike omavalitsusi, sealhulgas ka Saue linna, toetusfondi kaudu tulubaasi suurendamine ei puuduta.

Toetusfondi kaudu raha maksmisel on oma valem, mille alla Saue oma näitajatega ei mahu. Rahandusministeeriumis arutusel olevate omavalitsuste tulubaasi kujundamise kahe variandi puhul jääb meie linnal aga mõlemal juhul ca 3 mln krooni eelarves saamata. Linnavalitsuse asi on nüüd leida lahendused, kuidas järgmisel aastal sauelastele pakutavate teenuste mahtu ja üldse elukvaliteeti mitte lasta langeda. Ettepanek tähendab eelarveprojekti esitamist Linnavolikogule. Ilmselt on ka Saue poliitikud raske- te valikute ees, sest vähemasti 2004. aastal on investeeringud linna arengusse tõsiselt ohtu sattunud. Arengud rahandusministeeriumis pole veel lõppenud. Saue linn peab arvestama ilmselt sellega, et suurte ootuste täitumist järgmisel aastal ei tule. Plaanid võivad olla suurepärase, kuid nende täitma- ta jäämise põhjus võib olla väga proosaline ja lihtne – raha pole.

Juhan Hindov

Haridusminister väisas Saue- enne õppeaasta algust

Vahetult enne kooliaasta algust olid 27. augustil Saue Gümnaasiumis oma traditsioonilisel kooliaasta eelisel nõupidamisel koos Harjumaa koolijuhid. Nimetatud nõupidamisel esines haridusjuhtidele haridus- ja teadus- minister **Toivo Maimets**, kes puudutas oma

sõnavõtus aktuaalseid kooliprobleeme nagu koolivägivald, „Töö- ja puhkeajaseaduse“ rakendamise koolides, kutseõpe ja ellukutsu- tud suurprojekt „21 sajandi kool“.

Saue Sõna

Tõkke tänava ehitus lõpetatud

Lõpetatud on Tõkke tänava järjekordse osa rekonstrueerimine, mille käigus remonditi teetammi ja paigaldati uus asfaltkate Vana-Keila maanteest kuni Viida tn. ristmikuni. Samas lõigus rajati ka kõnnitee, mis peaks oluliselt parandama jalakäijate ohutust sellel tee- lõigul. Tööd teostas AS Teede REV-2 ja nen-

de maksumus kokku oli 610 tuhat krooni. OÜ Reaalprojekt poolt koostatud projekt hõlmab Tõkke tänava rekonstrueerimist kuni ringteeni ja seega loodab linnavalitsus kogu tänava korda saada ja kõnniteega varustada tuleval aastal.

Saue Sõna

Tutvustati vaba aja veetmise võimalusi Saue

Algas september ja igauks mõtleb sellele kuidas oma vaba aega pikkadel saabuvaltel sügis- ning talveõhtutel enda ja oma pere jaoks sisukaks muuta. Saue linna Huvikeskusel, koolil, noortekeskusel, muusikakoolil, lasteaial, Lastekaitse Ühingul, lasteorganisaatsioonil ELO ning spordiklubidel on järgmiseks hooajaks sauelastele väga mitmeke- sist tegevust pakkuda. Sellekohast teavet jagati 5.septembril Saue gümnaasiumi aulas, kus kõik eelpoolnimetatud organisatsioonid soovijatele oma tegevusest ja pakutavatest võimalustest ülevaate andsid. Ühtlasi said soovijad end kohapeal ringides osalejateks

registreerida ning paljude ringijuhitidega ka silmast-silma tutvavaks saada. Saue laste huvi neile pakutavate vaba aja sisustamise võima- luste vastu oli suur ja ringidesse registreerujaid palju. Vabu kohti on aga veel kõikjale ja kõik on teretunud ka edaspidi huvi tundma ning osalema. Teavet saab Huvikes- kuse juhatajalt Sirje Lubergilt telefonil 6595009.

Infopäeva lõpetas noorte disko kooli aulas.

Erna Gerndorf

Saue Noortekeskuse juhataja

Saue Poksiklubi Kalevi Päevadel edukas

14.-17.august toimusid Pärnus „Kalevi päe- vad 2003“ raames lahtised meistrivõistlused poksis, kus osales ka Saue Poksiklubi. Noor kasvandik Janek Suurkütt, kes võistles kehakaalus kuni 91kg, saavutas pärast edu- kat sportlikku sooritust esimese koha.

Saue Poksiklubist on välja kasvanud

palju edukaid Saue noorsportlasi. Poksiklubi jätkab sügisel treeningutega Saue Gümnaa- siumi maneežis E-R algusega kell 17:30. Tere tulemast!

Ervin Sternfeld

Saue Poksiklubi

Koduste kuueaastaste laste vanematele!

Saue Lasteaed Midrimaa palub ühendust võtta nendel lapsevanematel, kelle laps on kodune ja läheb kooli 2004. a 1. septembril. Pakume kodustele lastele võimalust osale-

da õppetundides ja omandada vajalikke tead- misi kooliminekuks.

Anne Teetamm

Lasteaia juhataja

6 596 526

Linnavalitsus arutas spordiühingutele, klubidele ja ühingutele raha eraldamist, sotsiaaltoetuste maksmist, reservfondist raha eraldamist ning volikogu eelnõusid

Linnavalitsuse 22 istung toimus 05.septembril ja päevakorras olid järgmised küsimused:

1. Küsitluse korras vastuvõetud korraldus.

29.august 2003 korraldus nr 224 „Sotsiaaltoetuse maksmine“

2. Munitsipaaleluruumi üürile andmine.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 225.

3. Kauplemisloa väljastamine.

Kauplemisluba väljastati FIE Kersti Paltmann'ile juuksuriteenuste ja jumestuse osutamiseks aadressil Pärnasalu 11.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 226.

4. Spordiühingutele raha eraldamine.

Tallinna Jalgpalliklubile eraldati toetust 500 krooni Kristjan Nõõrlaidile osavõtukulude katteks treeninggrupi tööst.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 227.

5. Klubidele, seltsidele ja ühingutele raha eraldamine.

* MTÜ-le Saue Haridusselts Vitalis eraldati toetust 10 000 krooni Saue hariduspäeva konverentsi läbiviimiseks;

* Saue Linna Lastekaitse Ühingule eraldati toetust 6378 krooni kunstilaagri ja linnalaagri ülekulude katteks ning fotonäituse korraldamiseks;

* MTÜ-le Saue Naisselts eraldati toetust 5000 krooni Saue mittetulusühingute sügisseminari läbiviimiseks;

* MTÜ-le Virumaa Noorteorkestri Selts eraldati toetust 2000 krooni Kätlin Anni osavõtukulude katteks Euroopa Noorteorkestri laagrist Otsustati vastu võtta korraldus nr 228.

6. Hooldaja määramine.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 229.

7. Sotsiaaltoetuste maksmine.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 230.

8. Alaeelarvete siseselt muudatuste tegemine.

Krediidikäsitajatelt laekunud taotluste alusel ja vastavalt volikogu

poolt kehtestatud korrale muudeti Saue linna alaeelarvete artiklite jaotust.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 231.

9. Sihtotstarbeliselt linna eelarvesse laekunud summade arvelevõtmine.

1. Suurendati eelarve tulude osa:

- Põllumajandusministeeriumilt koolipiima toetuseks	16 800
- Riigikogult Euroreferendumi läbiviimiseks	25 800

2. Suurendati eelarve kulude osa:

- Saue Gümnaasiumile tegevusala 409.2.01	art 212	16 800
- Valimisteks tegevusala 401.6.1	art 211	22 200
	art 212	3 600

Linnavalitsusel tuleb korraldusest informeerida volikogu.

Otsustati vastu võtta korraldus nr 232

10. Reservfondist raha eraldamine (I lugemine).

Eelnõu suunati II lugemisele.

11. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „Saue linnavalitsuse põhimääruse kinnitamine“ läbiarutamine (II lugemine).

Eelnõu suunati III lugemisele.

12. Saue Linnavolikogu määruse eelnõu „Saue linna 2003.aasta eelarve muutmise ja II lisaelarve“ läbiarutamine.

Eelnõu suunati II lugemisele.

13. Kuvariga tööks ettenähtud prillide või muu nägemisteravust korrigeerivate abivahendite maksumuse hüvitamise piirmäära kehtestamine.

Otsustati eelnõud mitte toetada.

Kõik linnavalitsuse korraldused ja määrused on avalikustatud linnakantseleis

Rahutu suvi

Oli aasta 1993. Suvi. Terve eelneva aasta käisid Tallinna Linnavolikogus jutud, et enam ei taheta Maardut ja Saue alevit hoida Tallinna alluvuses. Suurel linnal omalgi palju muresid, milleks veel mingid kauged magalad. Alevi volikogu arutas seda rasket küsimust tol kevadel, kuid mingit lahendust ei leitud. Terve suve kääris alevivolikogu liikmetel mõte, kas ühineda Saue vallaga ja moodustada iseseisev linn nimega Saue või paluda, et ehk Tallinna volikogu jätab alevi linna alluvusse edasi.

Põhiline probleem saue muutmisel linnaks oli see, et me ei tule omadega toime, nimelt jääb rahalist ressursi puudu. Otsustasime, et mis meie, seitse alevivolikogu liiget ja mina Tallinna Linnavolikogust ikka võtame nii suurt riski enda peale.

Kutsume parem alevi rahva kokku, küll siis leiame õige lahenduse. Valisime alevi kõige suurema saali Tule 22 (praegune politseimaja), et kõik alevi aktiivsed elanikud mahuksid asja arutama. Meie üllatuseks tuli kohale vaid mõni pingirea täis alevi aktiviste, mingit kindlat otsust meie koosarutamisest ei tulnud. Siiski jäi peale mõte, et kui teised väikelinnad saavad omadega hakkama, miks siis meie ei peaks saama.

Nii kirjutas tolleaegne alevivolikogu esimees Orm Valtson Eesti Vabariigi Valitsusele avalduse, et moodustataks Saue alevist Saue linn. 1993 aasta 25. augusti volikogu istungil kinnitati vastavasisuline otsus, mille oli samal päeval vastu võtnud ka vabariigi valitsus. Sündiski pealinna lähedasest Saue alevist

Saue linn, mille esimene juubel on juba lähiajalugu.

Tänaseks on kõik Saue linna 10. aastapäeva juubeli üritused tänu linnarahva aktiivsele kaasalöömisele ja üldjuhi Saue Linnavalitsuse liikme Juhan Hindovi koordineerimisele menulikult lõppenud.

Ei ole kuulda olnud, et see linna moodustamise otsus, mille esimene alevivolikogu vastu võttis, oleks vale olnud. Kellelegi pole mõttesegi tulnud küsida - kuidas linn sündis? Täna on saanud sellest nii loomulik sündmus. Loodame, et kümne aasta pärast Euroopa Liitu astumist on Saue linna arengust sama head mälestused.

**Lugupidamisega
Matti Nappus**

Ootame
ettepanekuid
konkursile
"Saue linna
aasta õpetaja
2003"
16. septembriks

Täname Saue Noorte Töömaleva tublisid noori Maarja Salmet, Elis Ojaperve, Marlys Pajulat, Reelika Allemanni, Rauno-Innar Kärti ja Taavi Laanemaad ning nende tudengist juhendaja Airi Razumovat hea töö eest aadressil Tammesalu 13!
Elli ja Lembit Laanemets

Haridusasutustes said tõhusa remondi mitte ainult köögid

Lapsed on meie kõige kallim vara ja investering lastesse on investering tulevikku. Sellest on lähtunud ka Saue Linnavalitsus ja Volikogu. Kui viimastel aastatel on ehitatud juurde koolile, siis möödunud suvel astus lasteaed olulise sammu uuenemise suunas. Nii Saue gümnaasiumi kui lasteaia *Midrimaa* köögi- ja lasteruumide remondi ja ning tänapäevane sisustus. Volikogu ja linnavalitsuse üks prioriteete on haridus ja tänapäeva nõuetele vastavate haridusasutuste arendamine, mille oluline lüli on laste toitlustamine. Köögi- ja lasteruumid peavad vastama pidevalt kasvavale laste arvule ja 21. sajandi tervisekaitse nõuetele.

Vähem kui aasta tagasi tööd alustanud linnajuhid leidsid, et gümnaasiumi söökla ja köök vajavad põhjalikku uuendamist. Seadustega ettenähtud täienduste jaoks sai Saue kool lisaraha ka Haridusministeeriumist. Oma aja võttis muudatuste tegemine linna eelarves, projekteerimine ja riigihange. Riigihanke odavaima pakkumise tegi OÜ Triaad Grupp. Lepingu järgi pidi juuni lõpus alus-

tatud koolisöökla remont lõppema 29. augustil. Tähtaeg ületati täiendavate tööde ja projekti muudatuste tõttu. Sellele vaatamata nii koolihaldus- ja linnavalitsus kui ka linnavalitsus on pidevalt jälginud ja tagant tõuganud tööde kulgu. 1985. aastal valminud sööklakorpus renoveeriti täielikult, vanast sööklast jäi alles ainult hoonekarp. Nüüd on sellel uus katus, ukse- ja aknad, soojustatud seinad, uued trassid, torustikud ja ventilatsioonüsteemid, põrandatest-lagedest ning valgustusest ja seadmetest rääkimata.

Lasteaed saab lisakorruse asemel juurdeehituse

Lasteaed *Midrimaa* pidi eelmise linnavolikogu otsuse järgi saama endale lisakorruse. Esialgsete plaanide kohaselt pidi remonditud saama üks rühmaruum, nagu see on tavaks saanud viimastel aastatel. Kuid seoses laste arvu suurenemisega Saue linnas ning kohustusega tagada kõigile soovijatele lasteaia koht, kerkis esile vajadus lasteaia juurdeehitusest. Linnavalitsus koos volikoguga hakkasid seda varianti arutama ning otsima paremaid võimalusi ja lahendusi. Kevadeks jõutigi järeldusele, et

Saue Gümnaasiumi söökla ja köök said põhjaliku uuenduskuuri. Köögi sisseseade on pea tervikuna uuendatud.

Saue linnas on vaja uut lasteaeda või siis juurdeehitust. Pealegi uuendatavates eelkoolialiste lasteasutustes ei või olla üle kuue rühmaruumi.

Optimaalsemaks tunnistati juurdeehituse variant

Pealegi oleks lasteaia lisakorpus olnud vaid ajutine lahendus, sest hetkel ootab umbes 50 Saue peret lasteaia kohta või kasutab teiste omavalitsuste lasteasutuste teenuseid. Volikogu eraldaski eelarves muudatusi tehes täiendavalt lasteaiale 700 tuhat krooni köögi kapitaalremondiks ja uue tehnika soetamiseks. Et enamuse lisakorrusele kavandatud rahast jääb reservi tulevase juurdeehituse tarvis, tuli keset suve, mil ehitusfirmade tööd planeeritud, leida odav ja kiire firma. Põhjalikuks köögi remondiks ja seadmete vahetuseks jäi üks kuu. Hinnapakkumiste põhjal valiti ehitajaks OÜ Aruna-Ehitus, kelle hind oli järgmisest pakkumisest 70 000 krooni odavam. Firma vahetas ära nii köögi- ja lasteruumide ukse- ja aknad kui vee-, kanalisatsiooni- ja kütetorustiku, plaattis seinad ja põrandad, uuendas nii elektri kui ventilatsioonüsteeme.

Värskelt remonditud lasteaia- köök töötab juba nädala

Muidugi tuleb köögi- ja lasteruumide remondil harjuda uue tehnikaga, kuid kindlasti annab see paremaid võimalusi menüü mitmekesistamiseks. Nüüd on köök valmis tehnika poolelt veel suurema võimsusega töötama. Sama köök hakkab toitlustama ka planeeritavat uut juurdeehitust. Lisaks köögi remonditi lasteaia täielikult 1 rühmaruumide komplekt (magamistuba, õppetuba ja tualett koos sanitaartehnikaga). Kahes rühmas vahetati aknad, aknalauad ja aknaümbrused said uue värvi. Ühtekokku oli rühmaruumide remondi maksumus 425 310 krooni.

Lasteaiapere on väga rahul tehtud töödega ja tänab otsustajaid ning ehitajaid. Täname lapsevanemaid mõistva suhtumisest suvel olnud raskustesse. Sööklate remont oli vaid osa suve jooksul haridusasutustes tehtud täiendustest. Lisaks veel niipalju, et kooli juurde ehitati jalgrattahoidla ja korvpalliväljak, remonditi ka peasissekäigu trepp, renoveeriti kolm klassiruumi ning vahetati 39 akent.

Anne Teetamm
Aili Mölder

Lasteaed *Midrimaa* remonditi põhjalikult lisaks köögi- ja lasteruumide kompleksiks.

Looduskasvatusest Saue Lasteaias Midrimaa

Õppeaasta algus ei tähendanud mitte ainult õpilaste minekut koolipinki, vaid ka lasteaiatöötajatel oli võimalus täiendada oma loodusalasid teadmisi koolitusel. Õppereis viis meid Põlvamaale. Käisime Akste sipelgariigis, Piusa liivakoobastes, Meenikunno rabas. Asub ju Saue Lasteaed *Midrimaa* mõisapargi kõrval. See võimaldab lastel õpetajate juhendamisel pidevalt jälgida looduses aastaegade vaheldumisega toimuvaid muutusi, samuti tutvuda taimede, lindude, putukate jms. Midrimaal on võetud südameasjaks aidata lastel mõista loodushoiu ja säästva suhtumise tähtsust. Kuidas looduse ringkäik mujal toimib, seda püüdsimegi tabada toimunud õppereisil.

Akste sipelgariigi territooriumile jõudmisest teavitasid meid suured pesakuhilad ja laiad kiirteed, mida mööda käis tihe ja kiire

Saue lasteaiatöötajad imetlemas sipelgate elukorralduse saavutusi *Aktse sipelgariigis*.

sipelgaliiklus. Sipelgate hästitoimiv elukorraldus ja ~ 4 miljoni elaniku majutamine ühte elamuse, mille kõrgus ulatus üle 160 cm,

andis alust kahelda inimühiskonna üleolekus sipelgaühiskonnast. Sügav vaikus, külm õhk ja pimedus tegid Piusa koopad salapäraseks ja veidi hirmuäratavaks. Giiidi selgitused nahkhiirte elu-olu kohta olid põnevad ja harivad kuid kahjuks ainult teoreetilised. Nahkhiirtega, kes neis koopais elutsevad, me ei kohtunud. Rabaretk oli tõelise vaimustuse allikaks. Mööda kitsast õõtsuvat lauda kõnniti üle laugaste. Rännakut saatis loojangueelne kuldne valgus. Jõhvikad, sookailud ja putukatoiduline huulhein-kõike nägime kui uute silmadega.

Sauekatel on õnn elada looduslähedasele. Kõigil meil on võimalus nautida seda, mida loodus pakkuda suudab. Jätkuks ainult endil mõistust oma elukeskkonda hoida. Niisugust hoiakut aitas Põlvamaale tehtud õppereisid kindlasti süvendada. Teadmishimuline ja

lustakas lasteaiatöötajate seltskond nautis reisi varahommikust hiliste õhtutundideni. Saadud teadmised ja võimalus looduses puhata pakuvad rõõmu kõigile osalejatele.

Meie lasteaiatööeala on suur ja hästi hooldatud ning annab võimaluse lastel palju õues olla, rohkesti mängida ja joosta, seega terve olla. Ka on lastel võimalus oma käega põõsast arooniaid noppida. Nii värvuvad lasteaialaste rõõmuks ja vanemate kohkumuseks igal sügisel kaheks nädalaks laste suud-sõrmed, sageli ka riided, siniseks. Helmi Aulik hoiab lasteaiatööealale lilled ja värvikirevad ning sätib kuivlillekompositsioone kaunistamiseks lasteaias ka lillevaesel ajal. Saue Lasteaias ilus aed sai auhinnatud ka üleriigilisel konkursil Kaunis kodu aastal 2000.

Andra Salutee

Suvel on rattamatk üks parimaid asju...

“...kummide sahin teravdab meeli. Pilk on hüppamas eesõitja rattalt teeäärsele ilule. Käesalg tõmbab juba mitmendat korda üle märga lauba. Praegu ei tahaks siiski olla mitte kuskil mujal...”

Saue Kristliku Vabakoguduse noorte 5. rattamatk viis osalejad Kesk-Soome kuppelmaastikule. Nelja päeva ja paarisaja kilomeetri sisse mahtusid veel Forssa sõpruskoguduse külastus, jalgsimat

maastikukaitsealal ja värskendavad ujumispeatused. Eriti muga-vaks tegi ettevõtmise turvaauto, mille kätkest vahetasid kohti seljakotid ja rattad, vastavalt sellele, kas ratturid parajasti maanteed kündsid või Soome lahte ületasid. Osavõtnud noored on tänulikud linnavalitsusele toetuse eest. Hetkel on reisumehed kavandamas järgmiseid vallutusi.

Gunnar Mägi

Saue Kristliku Vabakoguduse noorte 5. rattamatkast osavõtjad Soomemaad avastamas.

Noorte suve sisustamine on vajalik

Suvekuud noortekeskuses olid taas tegusad, nagu nad seda igal aastal on olnud. Noortekeskuse suved on sisustatud juba traditsiooniliste tegevustega. Tänavu kolmandat korda, mai kuu viimasel reedel, toimus Saue 10. aastapäeva ürituste raames Saue Noortepäev - noorte endi korraldatud ja seetõttu ka hästi omaks võetud. Selle päeva korraldamine annab suurele hulgale noortele inimestele väga hea organiseerimiskogemuse ja oskuse vastutada.

Tänavu neljandat aastat, juuni ja juuli kuus, töötas Saue Noorte Töömalev. Sel aastal 97 noorega. Soovijaid oli rohkemgi ning järgmisel aastal loodame linnas tööd leida veel suuremale arvule noortele. Enamus noori sõlmivad just töömalevas oma esimese töölepingu ning saavad oma esimese palga. Aga noored õpivad ka oma teatud töö eest vastutama ning tundma raha väärtust. Samuti tundma rõõmu ja uhkust enda teenitud raha eest ostetud ammu igatsetud asjade üle. Tänu noorte tööle on nüüd kenamad nii kool, noortekeskus,

lasteaiad kui kogu Saue linn.

Augustis toimetas noortekeskuse ruumides aga kahe vahetusega linnalaager. Laager näitas, et on lastele vajalik ja kasulik, seetõttu on kavas järgmisel aastal jätkata. Samuti on noortekeskus osaline juba palju aastaid koos Lastekaitse Ühinguga korraldatud kunstilaagri läbiviimisel. Laager on väga populaarne ja seetõttu ka rohkearvuline - osalejaid on 50.

Noortekeskus on koht, kus noorte asjalik omaalgatus on väga teretulnud ja alati toetatud. Seepärast - noored sauelased - head mõtted ja tegevuslust kaasa ning noortekeskusesse! Teeme koos oma elu huvitavaks! **Noortekeskus on avatud 7 - 13 - aastastele tööpäevadel kell 14.00 - 19.00, 13 - aastastele ja vanematele tööpäevadel 14.00 - 22.00.** Laupäevadel ja pühapäevadel käivad koos Saue Poiste Klubi ja Saue Tüdrukute Klubi. Noortekeskuse töötajad soovivad kõigile Saue noortele head ja tegevusrohket õppeaastat!

Erna Gerndorf

Noortekeskuse juhataja

Taani sõbrad tantsisid Saue pilli järgi

Taani Kuningriigis asuva Saue sõpruskommuni Ledoje-Smorumi valitsus korraldab oma elanikele mitmeid huvireise, eelkõige kommuni sõprusomavalitsustesse. Teistkordselt korraldati huvireis Eestisse 29.-31. augustini sellel aastal. Niisuguseid ekskursioone valmistatakse ette pikalt ja sel korral tehti seda Saue Linnavalitsuse abiga nagu ka eelmisel aastal. Saabumise päeval tutvuti Saue linna ja lähiumbrusega. Keila SOS Lasteküla on paljuski üles ehitatud välisannetuste abiga ja ühe konkreetse maja ehitamiseks on raha kogutud just Ledoje-Smorumi kommuni elanikelt. Mitmed sel korral reisile tulnud taanlased olidki huvitatud oma panuse käekaigust SOS Lastekülas. Nüüd saidki nad uudistada sümfaatset omanäolist lastekodu ja kena maja, mille asus tahvel: see maja on ehitatud Ledoje-Smorumi kommuni inimeste abiga.

Taanlased on huvitatud meie loodusest – nii vaadati huviga

Keila-Joa juga ja suurepäraselt merevaadet Türisalu pangalt. Ledoje-Smorumi elanikud olid eelnevalt olnud kangesti huvitatud ka kohtumisõhtust sauelastega. Külaliste õhtu sisustasid Saue Kägara ja Vokiratta tantsijad oma juhendaja Helena Kalbuse vedamisel koos Harald Matvei juhitud kapelliga. Ühine tore õhtu koos rahvalike tantsude-mängudega meeldis nii külalistele kui võõrustajatele ja samas oli võimalus üksteist paremini tundma õppida. Taanlastele heaks juhiks olnud linnapea Jens Jorgen Nygaard ütles oht-ralt tänusõnu ja kinnitas, et Taanis ta reeglina pole tantsumees. Sauelaste nakatav muusika ja tantsurõõm olevat teinud tema elus tõsise muutuse ja ta tantsis esmakordselt Sauel.

Teise päeva varahommikul sõideti Ida-Virumaale, eesmärgiks külastada Kuremäe kloostrit ja Narvat. Reisiseltskonna giidiks oli meie sõpruskommuni linnapea Jens Jorgen Nygaard, kel suure ajaloo huvilisena oli

Ledoje-Smorumi ja Saue elanikud üheskoos tutvumisõhtul Saue Gümnaasiumi aulas.

reisirahvale palju huvitavat pajatada Eestimaa ajaloo ja tänapäeva kohta. Algselt püüdsime parimat ja tellisime taanlastele Narva ka reisibüroo vahendusel giidi. Tundub, et linnapea Jens Jorgeni puhul oli see üleliigne – nõnda paeluv oli tema jutt, mis läbi pikitud rahvalike naljadega. Viimasel reispäeval korraldas linnapea oma reisikaaslastele ekskursiooni Tallinna va-

nalinnas. Lisada võiks veel, et Ledoje-Smorumi ametlik delegatsioon eesotsas nende karismaatilise linnapeaga tuleb septembri lõpul Sauele. Lisaks linnapeale on delegatsiooni liikmete seas kaks eelmist Ledoje-Smorumi linnapead, samuti sealse volikogu liikmed.

Margit Ots
Juhan Hindov

Saue Muusikakool läks uuele ringile

Saue Muusikakool alustas 2. septembril toimunud aktusega uut ringi ehk kaheksandat õppeaastat. Esimesse klassi astujaid oli tänavu tavapärasest rohkem – kokku 18, sest kevadel toimus esimene pereheit, mil muusikakool sai endale esimesed vilistlased. „Kooliaastat alustama on kogunenud päris kirev seltskond – on vilistlasi, uusi õpetajaid, päris väikeseid esimese klassi jütse, lapsevanemaid ja lihtsalt muusikasõpru,“ tõdes muusikakooli direktor Kristiina Marjamaa aktust sisse juhatades.

Marjamaa lausub, et kuigi suve oodatakse ja igatsetakse ning koolimineku peale ei tahe ta kuigi sageli mõelda, siis seda enam liigutas teda, et vähemalt muusikakoolis oli kõikidel heameel üksteist taas näha, et õpetajaid kallistasid õpilasi. „Soovin, et see, mis te siin koolis teete, tuleks südamest, et seda ei

sunnitaks peale,“ rõhutas muusikakooli juht musitseerimiseks vajalikku lihtsat tõe. Direktor lisas veel, et kevadised sisseastumiskatsed näitasid Saue laste või ka lastevanemate suurt huvi muusika õppimise vastu, sest ühele kohale oli kolm soovijat ja kooli pääsesid vaid parimatest parimad.

Aktuse käigus said tutvustatud nii uued õpilased kui õpetajad, kooli traditsioonid ja töökorralduslikud küsimused, kiidetud kasvavat ja arenevat pop-jazzi osakonda Iljo Tomingu juhtimisel ja meenutati ka suvel toimunud improvisatsiooni festivali. Kuid päris aktuse lõpus esinenud muusikakooli enda ansambel Jazz-Beats pani saali elama. Ja uskuge – eesti rahvalaul jazzmuusikute esituses võib üsnagi põnev olla.

Sirje Piirsoo

Sauel suureneb sündivus

Röömsad vastsed linnakodanikud oma esimesel pidulikul linnavalitsuse korraldatud vastuvõtul, esialgu küll emade süles.

29. augustil toimus Saue lasteaias *Midrimaa* järjekordne sünnitunnistuste pidulik kätteandmine. Linnapea Jaan Moks süttas juba traditsioonilise tseremoonia hakatuseks küünlad ja andis 12le uuele linnakodaniku vanematele kätte sünnitunnistused. Viimasel kuul sündis saue linna peredesse 7 tüdrukut ja 5 poissi. Neljal perel oli see esimene laps, viiel perel teine laps ja kolmel perel kolmas laps.

Kooli alguse ehk siis 1. septembri seisuga on sellel aastal sündinud Sauel 39 last. Tundub, et Saue on tõesti meeldiv elukeskkond, sest 2002. aastal samal ajal meie linnas sündinud 32 last. Seitse maimukest enam kui eelmisel aastal viitab vast ka sellele, et Sauest võiks nii mõnigi teine linn eeskujuga võtta rahvastiku taastootmise poolest.

Saue Sõna

